

„...HINNI KELL ABBAN, AMIT CSINÁLUNK” — RADÓCZNÉ BÁLINT ILDIKÓ PORTRÉJA

Magyartanárként magyartanárt kérdezni hálás feladat, ugyanakkor fennáll a veszélye, hogy túl szakmai lesz a beszélgetés. Igyekszem majd a tényszerűségnél megragadni, bár egy ízig-vérig pedagógus egyéniség, tankönyvszerző portréja sosem számít „bedobozolható” kategóriának. Radóczné Bálint Ildikó portréja tanulságokkal szolgál, egyfajta követhető modellt állít elénk, mely egyszerre tiszteli a múlt értékeit, és felel meg a 21. század kihívásainak.

ROZMÁN LÁSZLÓ

– *A te életed eleve elrendelten vagy kacsARINGÓKKAL vezetett a pedagóguspályára?*

– A pályaválasztásom „eleve elrendelt” volt, és ebben meghatározó szerepet játszott, hogy édesanyám is pedagógus. Ő és a nagynéném is matematika–fizika szakos tanárok, ma már mindketten nyugdíjasok. Így már egészen kicsi korom óta kötődöm az Iskolához. Gyermekkorom meghatározó emlékei közé tartozik, amikor anyuval a ballagó diákok tablóját nézegettük. Olvasni még nem tudtam, ezért minden egyes tanuló nevét végigkérdeztem, és a szorgalmuk felől érdeklődtem.

– *Miért éppen magyar szakos lettél? Mi vonzott?*

– Az első diplomámat még történelem szakos tanár és népművelő (ma művelődésszervező) szakon szereztem. Persze a népművelés szakra is magyarból kellett felvételiznem. Nagyon számított rám a szülővárosom, Balma-újváros, azt gondolták, hogy majd hosszú évtizedekig oszlopos tagja leszek a helyi művelődési központnak. Én azonban egy-két év után a tanítás mellett köteleztem el magam. Hamarosan elvégeztem a magyar szakot is, előbb a Nyíregyházi Főiskolán általános iskolai tanári, majd a Debreceni Egyetemen középiskolai tanári végzettséget szereztem. Ami igazán vonzott – és ma is ez varázsol el a tantárgyban –, az a képességfejlesztésnek és a módszertani lehetőségeknek a széles skálája. A magyarórák másik csodája pedig éppen abból adódik, hogy az irodalmi művek mindig élményeket rögzítenek. Az irodalomórakon úgy vezetjük be a tanulókat a művek világába, hogy közben a gyerekek életéről, gondolkodásáról is nagyon sokat megtudunk. Amikor egy irodalmi mű szereplőjéről véleményt formál a diák, önmagáról is nagyon sokat elárul nekünk.

– *Honnan jött a késztetés, hogy neked tankönyvet kell írni?*

– Életem legnagyobb ajándéka volt – a családom mellett –, hogy az Apáczai Kiadó ügyvezető igazgatója, Esztergályos Jenő, nekünk Tanár Úr, felkért az irodalomkönyvek megírására, átdolgozására. Az ismeretség onnan adódott, hogy 2002-ben, majd 2003-ban is bemutatóórát tartottam munkahelyemen, a Kalmár Zoltán Általános Iskolában. A két szakmai foglalkozáson megtetszett a munkám a tankönyv szerzőjének, Virág Gyuláné Margitnak. Nagy öröömre 2005 óta vele együtt dolgozhatok az iroda-

lomkönyvek átdolgozásán, immár második sorozatán. Kimondhatatlanul jó érzés, hogy az általam írt könyvekből taníthatok, nagyon hálás vagyok ezért a sorsnak és a Kiadónak.

– *Mitől sikeres ma, a 21. század elején egy jó tankönyv?*

– Mint említettem, ez a második közös sorozatunk. Külön öröm számunkra, hogy az új Nemzeti alaptanterv és a kerettantervi előírások (2012) alapján készült 5. évfolyamos könyveink példányszáma jelentősen emelkedett. A sikeres könyv elsődleges kritériuma, hogy jól lehet belőle tanulni, és eredményesen lehet a taneszközből tanítani. Az új átdolgozás során még hangsúlyosabb szerepet kaptak a könyvben a magyarázó szövegek és a rendszerező, összefoglaló táblázatok. A kérdések és a feladatok egy részét vizuális formában (gondolattérkép, táblázatok stb.) is megjelenítettük. Mindezzel a könnyebb tanulhatóságot szerettük volna elérni.

Az irodalomkönyvek sikerességében nagy szerepe van a műválasztásnak is. Tudva lévő, hogy a szemelvények nagy részét a kerettanterv meghatározza. A választható művek esetén mindig arra törekedtünk, hogy a klasszikus mű és a modern, mai alkotás összhangját megteremtjük. Az vezérelt bennünket, hogy a gyerekekhez közelebb álló szemelvényeket válogassunk az irodalomkönyvbe, amelyek

mindennapi életükkel, problémáikkal is szorosabb kapcsolatban állnak.

A tankönyv belbecse mellett nagyon fontos a külcsín is. Azt tapasztaljuk, hogy az új, B/5-ös méretű könyv nagyon tetszik a tanulóknak és a pedagógusoknak, dicsérik kellemes színvilágát, gyönyörű rajzait és remek illusztrációit.

Pozitív visszajelzés volt számunkra a sok dicséző szó, a rengeteg megrendelés és az a megtisztelő elismerés, hogy az 5. évfolyamos humán tankönyvcsalád 2013 szeptemberében megkapta a Magyar Termék Nagydíjat.

– *Ha nem tanár leszel, hanem irodalomtörténész, nyelvész, kutató, akkor mely területeken ténykedtél volna szívesen?*

– Mostanában a mesék világa vonz, szívesen választanám egy későbbi munkám témájául a mesei motívumok kutatását. Szeretem a könyvmolyként való belemélyedést egy adott témába. Ezt néha problémaként élem meg, nehezen engedek el egy munkát, szívesen csiszolnám még tovább. Ilyen alapos, másoknak talán sziszifuszi munka volt az egyik jelentéstani kutatásom is. Nagyon büszke vagyok arra, hogy a Debreceni Egyetem a tanszékén írt szakdolgozatomat könyv formájában is megjelentette a Szenci Molnár Társasággal egyetemben. A dolgozat a magyar szakos hallgatók vizsgakövetelményei között szerepel. Címe: *A 'kegyelem' jelentésű szavak Szenci Molnár Albert műveiben*. Ez az írásom évek aprólékos munkája eredményeként született meg.

– *Közhelyesnek számít, és nagyon „amerikai” ízűnek, de te valóban sikeres nő vagy. Milyen a hátszágod? Hisz tudjuk, „egyedül nem megy”.*

– Mondhatom, hogy a családom megszokta és elfogadta az élethosszig tartó tanulásomat. A nagyobbik fiam első szavai közé tartozott a *Tábori kis tracta*, mert akkor éppen Zrínyi Miklós művéről tanultam, és otthon ezt hallotta tőlem. A kisebbik fiam pedig akkor született, amikor az egyetemet végeztem, ő kisgyermekként már a finn szavakkal ismerkedett. Életem egyik legnehezebb – és legszebb – időszaka volt, amikor iskolaigazgatóként és tankönyvszerzőként egyszerre végeztem a feladataimat, és ekkor bizony nagyon kevés időt töltöttem otthon. Rendkívül hálás vagyok azért, hogy a szüleim és a férjem mindenben segítettek. A férjem sokszor a háztartás feladatait is átvállalta, végül emiatt tanult meg főzni. Ezt a tudományát azóta is remekül gyakorolja, több főzőversenyen vett már részt, és igen szép sikerekkel büszkélkedhet.

– *Napi élményeink, még a kudarcaink is meghatározóak. Milyen emlékezetes történetet, eseményt tudnál megosztani velünk?*

– A legaranyosabb emlékem egy ötödikes kislányhoz fűződik, aki az iskola folyosóján őszinte lelkesedéssel áradott az 5. osztályos irodalomkönyvről, abban az általam írt szerelmes történetről. Kiderült, hogy Kukoricza Jancsi és Iluska históriájára gondolt. Hiába bizonygattam neki, hogy János vitéz történetét Petőfi Sándor írta, nem

hitte el. Kivette a könyvet a táskájából, elmosolyodott, és azt mondta, ne mondjak már neki ilyet, hisz az én nevem szerepel a könyv borítóján.

Nagyon nagy mérföldkő, elismerés volt az életemben, hogy 2010-ben a Hajdú-Bihar Megyei Közgyűléstől megkaptam a Maróthy György-díjat, az eddigi díjazottak közül a legfiatalabbként.

Persze kudarcok is értek, amelyeket csak akkor éltem meg pofonként. Azt szokták mondani, amibe nem halunk bele, az megerősít. Én is így éltem meg ezeket a kudarcokat. Nagyon szerencsésnek érzem magam, mert amikor becsukódott előttem egy ajtó, akkor mindig kinyílt egy másik, és újabb feladatokat kaptam.

– *Térjünk át a munkára! Min dolgozol most?*

– Az 5. évfolyamos könyvek már az iskolákban vannak, készen vagyunk a 6. évfolyamos könyvvel és munkafüzettel is. Most épp a 7.-es könyv munkanyagára van az íróasztalom. Az 5. és 6. évfolyamos taneszközökkel magasra tettük a mércét, amelyet nemcsak megtartani szeretnénk, hanem még emelni is rajta.

Az írás mellett rengeteget utazom, nagyon sok helyre hívnak Letenyétől Mezőhegyesig, Balassagyarmattól Pécsig módszertani előadások, bemutató foglalkozások tartására. Nagyon nagy szükségét érzem ezeknek a találkozásoknak, az őszinte beszélgetéseknek. Bármilyen igyekezettel is végeztük a könyveink átdolgozását, ezek önmagukban csak holt anyagok. Életre keltésük az iskolákban, a tanórákon történik. A személyes találkozásokon ehhez szeretnék minél több segítséget nyújtani. A Kollégák sokszor megkérdezték már tőlem, mi vezérel munkám során. Dióhéjban így summáznám a válaszomat: **hinni** kell abban, amit csinálunk; **szeretni** kell azt a munkát, amit csinálunk; és nem utolsósorban **érteni** is kell ahhoz, amit csinálunk. Szerencsések azok az emberek, akiknek a hivatásuk a hobbijuk. Úgy érzem, én is közéjük tartozom.